

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7
The 7th STOU National Research Conference

การใช้สารสนเทศของข้าราชการสำนักเพื่อการดำเนินงานในกองพระราชพิธี สำนักพระราชวัง
Use by the Royal Household Officers for Operations in the Royal Ceremonial Affairs Division,
the Bureau of the Royal Household

ยุพาพัทธ์ ไชยภักดิ์ (Yuphapak Chiyapakde)¹ ทัศนา หาญพล (Tassana Hanpol)²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) สภาพการใช้สารสนเทศของข้าราชการสำนักเพื่อการดำเนินงานในกองพระราชพิธี สำนักพระราชวัง (2) เปรียบเทียบสภาพการใช้สารสนเทศเพื่อการดำเนินงาน จำแนกตาม วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ตำแหน่งหน้าที่ และหน่วยงานที่สังกัดในกองพระราชพิธี (3) ปัญหาการใช้สารสนเทศเพื่อการดำเนินงานในกองพระราชพิธี ประชากรที่ศึกษาคือ ข้าราชการสำนัก จำนวน 339 คน เก็บรวบรวมได้ 339 คน สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า (1) สภาพการใช้สารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปฏิบัติงานและเพื่อการตัดสินใจในระดับมากที่สุด (2) ข้าราชการสำนักที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาเอกมีสภาพการใช้สารสนเทศโดยรวมสูงสุดอยู่ในระดับมาก ข้าราชการสำนักที่มีประสบการณ์การทำงาน 21-30 ปี มีสภาพการใช้สารสนเทศโดยรวมสูงสุดอยู่ในระดับมาก ข้าราชการสำนักที่มีตำแหน่งหน้าที่ข้าราชการมีสภาพการใช้สารสนเทศโดยรวมสูงสุดอยู่ในระดับมาก และข้าราชการสำนักที่สังกัดฝ่ายสนับสนุนมีสภาพการใช้สารสนเทศโดยรวมสูงสุดอยู่ในระดับมาก (3) ปัญหาการใช้สารสนเทศพบว่าเกือบทุกปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ยกเว้นด้านแหล่งสารสนเทศมีปัญหาอยู่ในระดับมากเนื่องจากผู้ใช้มีการเก็บสารสนเทศที่เป็นองค์ความรู้ในการปฏิบัติงานของกองพระราชพิธีไว้ใช้เฉพาะตัว ผู้ใช้อื่นไม่สามารถใช้สารสนเทศนั้นได้

คำสำคัญ การใช้สารสนเทศ ข้าราชการสำนัก กองพระราชพิธี

1 นักศึกษาหลักสูตรสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช yupha14@hotmail.com

2 รองศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช tassanastou@gmail.com

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7

The 7th STOU National Research Conference

Abstract

This study aimed to (1) study the state of information use by the Royal Household officers for operations in the Royal Ceremonial Affairs Division, the Bureau of the Royal Household (2) compare the state of information use for operation classified by educational degree, work experience, work position and work office, and (3) study the problems of information use by the Royal Household Officers for Operations in the Royal Ceremonial Affairs Division. The population consisted of 339 Royal Household Officers. The research tool was a questionnaire. 339 copies of the questionnaire, Statistics used were percentage, mean and standard deviation. The results were as follows. (1) The state of information use overall was at a high level. The highest objective were used for working and decision making. 2) Comparing the state of information use for Operations, it was found that the Royal Household officers with Doctoral degrees used information overall mostly at a high level. It was found that the Royal Household Officers with 21-30 years work experience used information overall mostly at a high level. It was found that the Royal Household Officers with official positions used information overall mostly at a high level. It was found that the Royal Household Officers who worked in the civil division used information overall mostly at a high level. (3) Regarding problems of information use, It was found that nearly every problem was at a low level, for example the aspect of information access, types, contents and information sources. An exception was the aspect of information sources, which was mostly found at a high level, because some users did not share information with others.

Keywords: Information use, the Royal Household Officers, the Bureau of the Royal Household

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7

The 7th STOU National Research Conference

บทนำ

ปัจจุบันสารสนเทศเข้ามามีบทบาทต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ โดยเฉพาะการดำเนินงานที่เปลี่ยนแปลงไปจากการดำเนินงานในรูปแบบที่เคยปฏิบัติเข้าสู่ยุคสารสนเทศ (information age) ที่การดำเนินการกิจด้านการปฏิบัติงานมีความรวดเร็วและซับซ้อน การตัดสินใจในการดำเนินงานจึงต้องรวดเร็วและถูกต้อง และข้อมูลสารสนเทศที่นำมาใช้ในการดำเนินงานต้องมีความถูกต้อง ชัดเจน ทันต่อเหตุการณ์และปริมาณเพียงพอ เพื่อให้ได้ผลตามนโยบายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้ปฏิบัติงานต้องมีความสามารถนำมาประยุกต์เข้ากับงานอย่างมีประสิทธิภาพ สำนักพระราชวังเป็นหน่วยงานหลักในการปฏิบัติงานถวายแด่องค์พระมหากษัตริย์ และพระบรมวงศานุวงศ์ ทั้งงานราชการแผ่นดินและงานส่วนพระองค์ รักษาขนบธรรมเนียมตามโบราณราชประเพณีเพื่อธำรงไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์สืบต่อไป ตลอดจนเป็นองค์กรที่ให้ความสำคัญกับสารสนเทศมาก ทั้งยังส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนเป็นบุคลากรที่มีคุณภาพ ลักษณะงานของสำนักพระราชวังมีลักษณะพิเศษ กล่าวคือข้าราชการสำนักต้องปฏิบัติงานถวายแด่พระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ โดยไม่มีวันหยุดราชการ และต้องมีความพร้อมต่อการปฏิบัติงานตลอดเวลา รวมทั้งต้องปฏิบัติงานถวายตามเป้าหมาย 100 % กองพระราชพิธี เป็นหน่วยงานหนึ่งที่สำคัญในสำนักพระราชวัง มีหน้าที่ความรับผิดชอบจัดงานและปฏิบัติงานพระราชพิธี รัฐพิธี งานพระราชกุศลต่างๆ ตลอดจนงานเสด็จรวมทัญตูลเกล้าฯ และบูรณะซ่อมแซมเครื่องราชภัณฑ์ เครื่องราชูปโภค พระราชฐาน ปุณ्यสถาน สถานที่ต่าง ๆ ที่อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักพระราชวัง กองพระราชพิธีมีข้าราชการสำนัก จำนวน 339 คน มุ่งปฏิบัติงานถวายกิจการในพระองค์ ทั้งงานแผ่นดินและงานส่วนพระองค์ อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ข้าราชการสำนักจะต้องมีคุณภาพ คือมีความพร้อมต่อการปฏิบัติงานตลอดเวลา พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นทุกสถานการณ์ และดำเนินการได้ทันต่อเหตุการณ์และเวลา ปรับปรุงแก้ไขสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงให้ทัน พัฒนาระบบข้อมูลด้านพระราชพิธี คงไว้ซึ่งขนบธรรมเนียม โบราณราชประเพณี การดำเนินงานของข้าราชการสำนักในกองพระราชพิธี ต้องใช้สารสนเทศสำหรับการวางแผนควบคุมและการตัดสินใจ ในการตัดสินใจใด ๆ หากพิจารณา ตามที่เคยปฏิบัติสืบมาควรจะเป็นการตัดสินใจในหลักการโดยอ้างอิงจากหมายรับสั่ง และคู่มือในการปฏิบัติงานของกองพระราชพิธี การใช้ข้อมูลสารสนเทศสนับสนุนการตัดสินใจในการวางแผนการดำเนินงานนั้น จะเป็นการป้องกันการใช้ดุลยพินิจเฉพาะบุคคลได้ทางหนึ่ง เนื่องจากการถวายงานพระเจ้าอยู่หัวและพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์จะใช้ความคิดของตนเป็นหลักไม่ได้ ในอดีตการดำเนินงานของข้าราชการสำนักในกองพระราชพิธีไม่ได้ใช้ข้อมูลสารสนเทศประกอบการตัดสินใจมากนักแต่ใช้ประสบการณ์และเจตคติเข้าช่วย จากที่เคยปฏิบัติสืบต่อกันมา ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะสารสนเทศที่มีอยู่ไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ การดำเนินงานในกองพระราชพิธีในปัจจุบันมีปริมาณงานเพิ่มขึ้นมาก และเป็นกิจกรรมที่ซับซ้อน ต้องรับผิดชอบสูง และที่สำคัญต้องอาศัยข้อมูลในการดำเนินงานอย่างถูกต้อง ทำให้ผู้ดำเนินงานต้องสามารถตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว โดยอาศัยสารสนเทศที่เหมาะสมและถูกต้อง เพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนการใช้สารสนเทศของข้าราชการสำนักเพื่อการทำงาน

ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกองพระราชพิธีจำเป็นต้องทราบถึงการใช้สารสนเทศของข้าราชการสำนัก กองพระราชพิธี เพื่อนำผลการวิจัยมาปรับปรุงบริหารจัดการสารสนเทศที่มีอยู่และจัดหาสารสนเทศเพิ่มเติมให้สอดคล้องและตรงกับแนวทางการดำเนินงานของข้าราชการสำนัก กองพระราชพิธี เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการนำสารสนเทศมาใช้ในงานประเภทต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7

The 7th STOU National Research Conference

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการใช้สารสนเทศของข้าราชการสำนักเพื่อการดำเนินงานในกองพระราชพิธี สำนักพระราชวัง
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการใช้สารสนเทศของข้าราชการสำนักเพื่อการดำเนินงานในกองพระราชพิธี สำนักพระราชวัง จำแนกตาม วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ตำแหน่งหน้าที่ หน่วยงานที่สังกัดในกองพระราชพิธี
3. เพื่อศึกษาปัญหาการใช้สารสนเทศของข้าราชการสำนักเพื่อการดำเนินงานในกองพระราชพิธี สำนักพระราชวัง

วิธีการดำเนินวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) ประชากรที่ศึกษาคือประชากรทั้งหมดที่เป็นข้าราชการสำนักปฏิบัติงานในกองพระราชพิธี สำนักพระราชวัง จำนวนทั้งสิ้น 339 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย 4 ส่วนคือ (1) สถานภาพทั่วไปของข้าราชการสำนัก ได้แก่ วุฒิการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์การทำงาน ตำแหน่งหน้าที่ หน่วยงานที่สังกัดในกองพระราชพิธี ข้อคำถามเป็นแบบให้เลือกตอบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ และร้อยละ (2) สภาพการใช้สารสนเทศของข้าราชการสำนักเพื่อการดำเนินงานในกองพระราชพิธี สำนักพระราชวัง ได้แก่ วัตถุประสงค์ในการใช้สารสนเทศ วิธีการเข้าถึงสารสนเทศ เนื้อหาสารสนเทศ รูปแบบสารสนเทศ แหล่งสารสนเทศ ข้อคำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) ตามมาตรการวัดของลิเคิร์ท (Likert) (3) ปัญหาการใช้สารสนเทศของข้าราชการสำนักเพื่อการดำเนินงานในกองพระราชพิธี สำนักพระราชวัง ในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านการเข้าถึงสารสนเทศ ด้านเนื้อหาสารสนเทศ ด้านรูปแบบสารสนเทศ ด้านแหล่งสารสนเทศ และด้านอื่นๆ เป็นข้อคำถามแบบมาตราประมาณค่า (4) ความคิดและข้อเสนอแนะ เป็นคำถามแบบปลายเปิด (open-ended) แบบสอบถามในส่วนที่ (2) และ (3) มีค่าความสอดคล้องเนื้อหาของแบบสอบถาม (Index of item-Objective Congruence: IOC) สูงกว่า 0.60 ทุกข้อ และมีค่าความสอดคล้องเนื้อหาเท่ากับ 0.97 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. สภาพการใช้สารสนเทศของข้าราชการสำนักเพื่อการดำเนินงานในกองพระราชพิธี สำนักพระราชวัง พบว่า
 - 1.1 สถานภาพทั่วไปของข้าราชการสำนัก กองพระราชพิธี ส่วนใหญ่จบการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 43.66) และพบว่า ข้าราชการสำนัก กองพระราชพิธี สำนักพระราชวัง มีวุฒิการศึกษาสูงสุด ระดับปริญญาเอก จำนวน 2 คน (ร้อยละ 0.59) มีประสบการณ์การทำงาน 10 ปีขึ้นไป โดยพบว่า มีประสบการณ์การทำงาน 10 - 20 ปี (ร้อยละ 39.53) ส่วนใหญ่เป็นลูกจ้างประจำ (ร้อยละ 41.00) สังกัดฝ่ายพิธีการ (ร้อยละ 39.82)
 - 1.2 สภาพการใช้สารสนเทศของข้าราชการสำนัก กองพระราชพิธี สำนักพระราชวัง ดังแสดงในตารางที่ 1

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7

The 7th STOU National Research Conference

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านสภาพการใช้ สารสนเทศของข้าราชการ
เพื่อการดำเนินงานในกองพระราชพิธี สำนักพระราชวัง

สภาพการใช้สารสนเทศ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านวัตถุประสงค์ในการใช้สารสนเทศ	4.04	0.60	มาก
ด้านวิธีการเข้าถึงสารสนเทศ	4.15	0.71	มาก
ด้านเนื้อหาสารสนเทศ	4.25	0.71	มาก
ด้านรูปแบบสารสนเทศ	4.34	0.75	มาก
ด้านแหล่งสารสนเทศ	3.79	0.56	มาก
รวม	4.11	0.56	มาก
วัตถุประสงค์ในการใช้สารสนเทศ			
เพื่อการปฏิบัติงาน	4.76	0.56	มากที่สุด
เพื่อการตัดสินใจ	4.62	0.70	มากที่สุด
เพื่อการแก้ปัญหาการทำงาน	4.26	0.77	มาก
เพื่อการจัดทำแผนงาน/แผนปฏิบัติ ราชการ	3.93	0.74	มาก
เพื่อการตรวจสอบ ติดตามและ ประเมินผล	3.93	0.70	มาก
เพื่อการรายงานดำเนินงาน	3.92	0.71	มาก
เพื่อการเตรียม/รายงานการประชุม	3.88	0.72	มาก
เพื่อการสนทนา อภิปราย ประชุม	3.86	0.70	มาก
เพื่อการฝึกอบรมและเผยแพร่ข่าวสาร	3.86	0.74	มาก
เพื่อการบริการ	3.83	0.73	มาก
เพื่อการทําวิจัย/โครงการ	3.77	0.78	มาก
เพื่อการบริหารงานโครงการ	3.81	0.79	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.04	0.60	มาก
ด้านวิธีการเข้าถึงสารสนเทศ			
สืบค้น/หาด้วยตนเอง	4.35	0.77	มาก
ผู้รับผิดชอบงานนั้น ๆ จัดเตรียมให้	4.13	0.79	มาก
หน่วยงานจัดเตรียมให้	4.06	0.80	มาก
ศูนย์ข้อมูลข่าวสารจัดเตรียมให้	4.06	0.79	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.15	0.71	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพการใช้สารสนเทศของข้าราชการ กองพระราชพิธี สำนักพระราชวัง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$) และเมื่อพิจารณาสภาพการใช้สารสนเทศแต่ละด้าน พบว่า มีการใช้สารสนเทศด้านรูปแบบสารสนเทศ และด้านเนื้อหาสารสนเทศอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.34$ และ $\bar{X} = 4.25$ ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาด้านวัตถุประสงค์ในการใช้สารสนเทศ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีวัตถุประสงค์เพื่อการปฏิบัติงานและเพื่อการตัดสินใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$ และ $\bar{X} = 4.62$) ตามลำดับ) ส่วนวัตถุประสงค์อื่น ๆ อยู่ ในระดับมาก เมื่อพิจารณาด้านวิธีการ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7

The 7th STOU National Research Conference

เข้าถึงสารสนเทศ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก วิธีการเข้าถึงสารสนเทศที่ใช้ด้วยการสืบค้น/หาด้วยตนเองและผู้รับผิดชอบงานนั้นๆ จัดเตรียมให้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$ และ $\bar{X} = 4.13$ ตามลำดับ)

1.3 สภาพการใช้สารสนเทศของข้าราชการสำนักด้านเนื้อหาสารสนเทศ ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการใช้สารสนเทศ ด้านเนื้อหาสารสนเทศของข้าราชการ
เพื่อการดำเนินงาน ในกองพระราชพิธี สำนักพระราชวัง

เนื้อหาสารสนเทศที่ใช้	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. กระบวนการตามพันธกิจ กองพระราชพิธี			
1.1 การออกหมายรับสั่ง หมายกำหนดการ และ กำหนดการ	4.42	0.79	มาก
1.2 การออกหนังสือในการเสด็จ	4.43	0.78	มาก
1.3 การปฏิบัติงานติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	4.40	0.80	มาก
1.4 การจัดงานพระราชพิธีต่าง ๆ	4.46	0.76	มาก
1.5 การจัดงานและปฏิบัติงานพระราชพิธี รัฐพิธี และงานพิธีต่าง ๆ	4.47	0.73	มาก
1.6 การขอพระราชทานน้ำหลวงอาบศพ	4.45	0.72	มาก
1.7 การประทับงานพระราชพิธี รัฐพิธี งานพิธีต่างๆ (งานวรอาสน์)	4.32	0.91	มาก
1.8 การคำนวณปฏิทินโหราศาสตร์ (งานโหร-พราหมณ์)	2.27	1.22	น้อย
ค่าเฉลี่ยรวม	4.15	0.64	มาก

จากตารางที่ 2 สภาพการใช้สารสนเทศของข้าราชการสำนัก เมื่อพิจารณาด้านเนื้อหาสารสนเทศพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านเนื้อหาสารสนเทศในกระบวนการตามพันธกิจย่อย ส่วนใหญ่ใช้เนื้อหาด้านการจัดงานและปฏิบัติงานพระราชพิธี รัฐพิธี และงานพิธีต่างๆ การจัดงานพระราชพิธีต่าง ๆ และการขอพระราชทานน้ำหลวงอาบศพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.47$, $\bar{X} = 4.46$ และ $\bar{X} = 4.45$) ตามลำดับ

1.4 สภาพการใช้สารสนเทศของข้าราชการสำนัก ด้านรูปแบบสารสนเทศ ดังแสดงตารางที่ 3

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7
The 7th STOU National Research Conference

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการใช้สารสนเทศของข้าราชการสำนัก เพื่อการดำเนินงาน
ในกองพระราชพิธี สำนักพระราชวัง ด้านรูปแบบสารสนเทศที่ใช้

รูปแบบสารสนเทศที่ใช้	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. สื่อสิ่งพิมพ์			
1.1 เอกสาร หมายรับสั่ง	4.60	0.68	มากที่สุด
1.2 เอกสารหมายกำหนดการ	4.58	0.71	มากที่สุด
1.3 เอกสารกำหนดการ	4.58	0.70	มากที่สุด
1.4 เอกสารกฎ ระเบียบ คำสั่ง ข้อปฏิบัติ	4.46	0.77	มาก
1.5 เอกสารประกาศ	4.44	0.75	มาก
1.6 เอกสารหนังสือสั่งการ	4.41	0.74	มาก
1.7 เอกสารคู่มือการปฏิบัติงาน	4.38	0.78	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.49	0.69	มาก
2. ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง และข้อปฏิบัติ			
ระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่ง ที่เกี่ยวกับ กองพระราชพิธี สำนักพระราชวัง	4.32	0.87	มาก
2.1 หนังสือเรื่องรวมเรื่องและข้อปฏิบัติเกี่ยวกับราชสำนัก สำนัก พระราชวัง พ.ศ. 2532 ของ ม.ร.ว.แสงสุริย์ ลดาวัลย์	4.31	0.87	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.32	0.82	มาก
3. องค์ความรู้ต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานของกองพระราชพิธี			
3.1 คู่มือ เรื่องการจัดการองค์ความรู้ของกองพระราชพิธี	4.36	0.83	มาก
3.2 วิกิทัศน์ เรื่องการจัดการองค์ความรู้ของกองพระราชพิธี	4.28	0.89	มาก
3.3 ฐานข้อมูลการจัดการองค์ความรู้ของกองพระราชพิธี	4.32	0.83	มาก
3.4 www.cityub.go.th เรื่อง พระราชพิธี รัฐพิธี	4.22	0.91	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.32	0.82	มาก

จากตารางที่ 3 สภาพการใช้สารสนเทศของข้าราชการสำนัก กองพระราชพิธี เมื่อพิจารณาด้านรูปแบบสารสนเทศที่ใช้พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนใหญ่ใช้สื่อสิ่งพิมพ์ เอกสารหมายรับสั่ง เอกสารหมายกำหนดการ และเอกสารกำหนดการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$ $\bar{X} = 4.58$ และ $\bar{X} = 4.58$ ตามลำดับ) ส่วนสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทอื่นๆ อยู่ในระดับมาก

1.5 สภาพการใช้สารสนเทศของข้าราชการสำนัก ด้านแหล่งสารสนเทศที่ใช้ ดังแสดงในตารางที่ 4

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7
The 7th STOU National Research Conference

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการใช้สารสนเทศ ของข้าราชการ
เพื่อการดำเนินงาน ในกองพระราชพิธี สำนัก พระราชวัง ด้านแหล่งสารสนเทศที่ใช้

แหล่งสารสนเทศที่ใช้	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. แหล่งสารสนเทศที่เป็นบุคคล			
1.1 การสอบถามบุคคลที่มีความรู้	4.55	0.80	มากที่สุด
รวม	4.55	0.80	มากที่สุด
2. แหล่งสารสนเทศที่เป็นสถาบัน/องค์กร			
2.1 ห้องสมุดกาญจนาภิเษก	3.15	0.68	ปานกลาง
2.2 ห้องสมุดหอนิเทศ	2.97	0.68	ปานกลาง
2.3 ห้องสมุดมหามงคลพระราชฐานชั้นใน	2.20	0.81	น้อย
2.4 ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของข้าราชการ	3.45	0.79	มาก
2.5 สถาบันวิจัย/หน่วยงานวิจัยต่างๆ	2.63	0.81	ปานกลาง
2.6 พิพิธภัณฑ์	2.62	0.80	ปานกลาง
2.7 แหล่งสารสนเทศของหน่วยงานตนเอง	3.63	0.68	มาก
รวม	2.95	0.53	ปานกลาง
3. เว็บไซต์ของสถาบัน/องค์กร			
3.1 www.brhthaigov.net	2.65	1.20	ปานกลาง
3.2 www.palaces : thai.net	2.62	1.18	ปานกลาง
รวม	2.63	1.18	ปานกลาง
4. สื่อมวลชน			
4.1 วิทยุกระจายเสียง อาทิตยสถานวิทยุ จส.100 รายการวิทยุ ข่าวสารและการจราจร	4.53	0.91	มากที่สุด
4.2 วิทยุโทรทัศน์ อาทิตยไทยทีวีสีช่อง 3 รายการเรื่องเล่าเช้านี้ ข่าว พระราชสำนัก	4.57	0.87	มากที่สุด
4.3 หนังสือพิมพ์ อาทิตยไทยรัฐ คอลัมน์สำนักข่าวหัวเขียว	4.56	0.86	มากที่สุด
รวม	4.56	0.84	มากที่สุด
5. การศึกษาดูงาน นิทรรศการ การประชุม การฝึกอบรม			
5.1 การศึกษาดูงาน	4.32	0.95	มาก
5.2 นิทรรศการ	4.28	0.95	มาก
5.3 การประชุม	4.31	0.91	มาก
5.4 การฝึกอบรม	4.20	0.94	มาก
รวม	4.28	0.88	มาก
ค่าเฉลี่ยรวมทั้งหมด	3.79	0.56	มาก

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7

The 7th STOU National Research Conference

จากตารางที่ 4 สภาพการใช้สารสนเทศของข้าราชการสำนัก กองพระราชพิธี ด้านแหล่งสารสนเทศที่ใช้ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก แหล่งสารสนเทศที่เป็นบุคคล ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$) การสอบถามบุคคลที่มีความรู้ อยู่ในระดับมากที่สุดคือ ($\bar{X} = 4.55$) และสื่อมวลชน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$) เมื่อพิจารณาสื่อมวลชนย่อย พบว่า สื่อวิทยุโทรทัศน์ อาทิ ไทยทีวีสีช่อง 3 รายการเรื่องเล่าเช้านี้ ข่าวพระราชสำนัก และหนังสือพิมพ์ อาทิ ไทยรัฐ คอลัมน์สำนักข่าวหัวเขียว อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$ และ $\bar{X} = 4.56$ ตามลำดับ) ส่วนสื่อวิทยุกระจายเสียง อาทิ สถานีวิทยุ จส.100 รายการวิทยุข่าวสารและการจราจร มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 4.53$)

2. เปรียบเทียบสภาพการใช้สารสนเทศของข้าราชการสำนัก จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ตำแหน่งหน้าที่ หน่วยงานที่สังกัดในกองพระราชพิธี พบว่า ด้านวุฒิการศึกษา สภาพการใช้สารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับมาก ปริญาเอกและปริญาตรีมีค่าเฉลี่ยการใช้สูงสุด ทุกวุฒิการศึกษามีสภาพการใช้สารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ ปริญาเอกและปริญาตรีมีค่าเฉลี่ยการใช้สูงสุด ($\bar{X} = 4.46$ และ $\bar{X} = 4.21$ ตามลำดับ) ด้านประสบการณ์การทำงาน ข้าราชการสำนัก กองพระราชพิธี สำนักพระราชวังที่มีประสบการณ์การทำงาน 21 - 30 ปี และ 10 - 20 ปี มีสภาพการใช้สารสนเทศ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$ และ $\bar{X} = 4.15$ ตามลำดับ) ส่วนข้าราชการฯ ที่มีประสบการณ์การทำงาน น้อยกว่า 10 ปี มีสภาพการใช้สารสนเทศ อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 3.77$) ด้านตำแหน่งหน้าที่ สภาพการใช้สารสนเทศโดยรวม พบว่า ข้าราชการสำนัก กองพระราชพิธี สำนักพระราชวัง ที่มีตำแหน่งหน้าที่เป็นข้าราชการ มีสภาพการใช้สารสนเทศเพื่อการดำเนินงานในกองพระราชพิธี สำนักพระราชวัง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$) ส่วนข้าราชการฯ ที่มีตำแหน่งหน้าที่เป็นพนักงานสำนักพระราชวัง มีสภาพการใช้สารสนเทศอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 4.09$)

ด้านหน่วยงานที่สังกัดในกองพระราชพิธี สภาพการใช้สารสนเทศโดยรวม พบว่า ข้าราชการสำนัก กองพระราชพิธี สำนักพระราชวังที่อยู่ฝ่ายสมณพลเรือน และฝ่ายพิธีการ มีสภาพการใช้สารสนเทศเพื่อการดำเนินงานในกองพระราชพิธี สำนักพระราชวัง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$ และ $\bar{X} = 4.26$ ตามลำดับ) ส่วนข้าราชการฯ ที่อยู่ฝ่ายศฤงคาร มีสภาพการใช้สารสนเทศอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 3.83$)

3. ปัญหาการใช้สารสนเทศของข้าราชการสำนักเพื่อการดำเนินงานในกองพระราชพิธี สำนักพระราชวัง ด้านวิธีการเข้าถึงสารสนเทศ พบว่า ปัญหาด้านวิธีการเข้าถึงสารสนเทศ มีปัญหาทุกด้านอยู่ในระดับน้อย อย่างไรก็ตามปัญหาด้านผู้ใช้ขาดความรู้ และทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์และวิธีการสืบค้นสารสนเทศเป็นปัญหามากกว่าปัญหาด้านอื่นๆ ($\bar{X} = 2.47$) ด้านเนื้อหาสารสนเทศ พบว่า ปัญหาด้านเนื้อหาสารสนเทศ มีปัญหาทุกด้านอยู่ในระดับน้อย ปัญหาด้านการไม่มีสารสนเทศในสาขาที่ต้องการเป็นปัญหามากกว่าปัญหาด้านอื่นๆ ($\bar{X} = 1.96$) ด้านรูปแบบสารสนเทศพบว่า ปัญหาด้านรูปแบบสารสนเทศ มีปัญหาทุกด้านอยู่ในระดับน้อย อย่างไรก็ตาม ปัญหาด้านสื่อโสตทัศนูปกรณ์บางประเภทไม่มีหรือมีจำนวนไม่เพียงพอ และปัญหาด้านสารสนเทศรูปสื่ออิเล็กทรอนิกส์มีผู้ผลิตน้อย เป็นปัญหามากกว่าด้านอื่น ($\bar{X} = 4.14$) ด้านแหล่งสารสนเทศ พบว่า ปัญหาทุกด้านอยู่ในระดับน้อย ยกเว้นปัญหาผู้ใช้มีการเก็บสารสนเทศไว้ใช้เฉพาะตัวเป็นปัญหาระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$)

ข้าราชการสำนัก กองพระราชพิธีมีความคิดเห็นว่า ข้าราชการบางคนขาดความรู้ และทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์ และวิธีการสืบค้นสารสนเทศ รวมทั้งใช้โปรแกรมค้นหาไม่เป็น ต้องการให้มีการฝึกอบรมคอมพิวเตอร์ แก่บุคลากร และบางคน มีการเก็บสารสนเทศไว้ใช้เฉพาะตัว ทำให้ผู้อื่นไม่สามารถใช้สารสนเทศได้ ต้องการให้มีการจัดทำสารสนเทศเกี่ยวกับการ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7

The 7th STOU National Research Conference

ดำเนินงานในกองพระราชพิธี ให้มีการยืม-คืน เป็นระบบ ควรจัดหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ให้แก่บุคลากร ทั้งยังต้องการให้มีการพัฒนาระบบการค้นคืน- ยืม

อภิปรายผลการวิจัย

การใช้สารสนเทศของข้าราชการสำนักเพื่อการดำเนินงานในกองพระราชพิธี สำนักพระราชวัง ด้านวัตถุประสงค์ในการใช้ อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เพื่อการปฏิบัติงานและเพื่อการตัดสินใจ ส่วนวัตถุประสงค์อื่น อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับดังนี้ เพื่อการแก้ปัญหาการทำงาน เพื่อจัดทำแผนงาน/แผนปฏิบัติราชการ เพื่อการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผล เพื่อการรายงานดำเนินงาน เพื่อการเตรียม/รายงานการประชุม เพื่อการสนทนา อภิปราย ประชุม เพื่อการฝึกอบรมและเผยแพร่ข่าวสาร เพื่อการบริการ เพื่อการทำวิจัย/โครงการ และเพื่อการบริหารงานโครงการ ที่เป็นเช่นนี้เพราะข้าราชการ กองพระราชพิธี จำเป็นต้องใช้ข้อมูล ความรู้ที่ถูกต้อง เพื่อให้มีความพร้อมในการปฏิบัติงานถวายตลอด 24 ชั่วโมง เพื่อถวายงานพระมหากษัตริย์ ที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ และพระบรมวงศานุวงศ์ ทุกพระองค์ ด้วยลักษณะงานของสำนักพระราชวังมีลักษณะพิเศษ การนำสารสนเทศมาใช้เพื่อวัตถุประสงค์ใดก็ตาม เป็นการยากที่จะสอดคล้องกับผลงานวิจัยอื่น

การใช้สารสนเทศด้านวิธีการเข้าถึงสารสนเทศที่ใช้ พบว่า วิธีการเข้าถึงสารสนเทศที่ใช้โดยสืบค้น/หาด้วยตนเอง เพราะใช้ง่าย และสะดวกรวดเร็วสามารถเข้าถึงสารสนเทศได้ตรงกับความต้องการของตนเอง อย่างไรก็ตามหน่วยงานได้ จัดเตรียมสารสนเทศให้อย่างเพียงพอ ทำให้ปัญหาด้านการเข้าถึงสารสนเทศมีน้อย

ด้านเนื้อหาสารสนเทศที่ใช้ พบว่า ข้าราชการ กองพระราชพิธี ใช้โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยใช้เนื้อหาสารสนเทศ เกี่ยวกับกระบวนการงานตามพันธกิจ กองพระราชพิธี ส่วนใหญ่เป็นเนื้อหาด้านการจัดงานและปฏิบัติงานพระราชพิธี รัฐพิธี และงานพิธีต่าง ๆ การจัดงานพระราชพิธี และการขอพระราชทานน้ำหลวงอาบศพ. เนื่องจากเป็นข้อมูลความรู้ที่ต้องใช้ในการ ปฏิบัติงาน จัดสิ่งของเครื่องใช้ในการพิธี เครื่องราชสักการะ และปฏิบัติในการพระราชพิธี พระราชกุศล รัฐพิธี งานเฝ้าฯ งานเสด็จพระราชดำเนิน และงานเสด็จในโอกาสต่าง ๆ ทั้งในกรุงเทพมหานคร และต่างจังหวัด เนื้อหาสารสนเทศเกี่ยวกับ ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง และข้อปฏิบัติ ใช้เนื้อหาด้านระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง ที่เกี่ยวกับ กองพระราชพิธี สำนักพระราชวัง และหนังสือเรื่อง รวมเรื่องและข้อปฏิบัติเกี่ยวกับราชสำนัก สำนักพระราชวัง พ.ศ.2532 ของ ม.ร.ว. แสงสุรีย์ ฤดาวัลย์ เนื้อหา สารสนเทศเกี่ยวกับองค์ความรู้ต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานของกองพระราชพิธี ใช้เนื้อหาด้านคู่มือ เรื่องการจัดการองค์ความรู้ของ กองพระราชพิธี เพราะใช้เป็นข้อมูลเพื่อใช้ในการดำเนินการเกี่ยวกับจัดพระราชพิธี รัฐพิธีและพิธีต่าง ๆ รวมทั้งงานเฝ้าฯ งานเสด็จพระราชดำเนิน และงานเสด็จในโอกาสต่าง ๆ

ด้านรูปแบบสารสนเทศที่ใช้ พบว่า ข้าราชการ กองพระราชพิธีใช้โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้าราชการ กองพระราชพิธี ส่วนใหญ่ใช้ในรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์ คือ เอกสารหมายรับสั่ง เอกสารหมายกำหนดการ และเอกสารกำหนดการ ประเภทสื่อโสตทัศน์ ใช้ภาพยนตร์เกี่ยวกับพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชและสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถและรูปภาพ เช่น ภาพถ่ายและโปสเตอร์ ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากสื่อสิ่งพิมพ์อ่านได้ทุกเวลา รวดเร็ว ทันสมัย ทันเวลา น่าเชื่อถือ มีความคงทนถาวร และค่าใช้จ่ายถูก เอกสารหมายรับสั่ง เอกสารหมายกำหนดการ และเอกสาร กำหนดการข้าราชการ สำนัก กองพระราชพิธีใช้เพื่อการปฏิบัติงานเตรียมการเสด็จในงานพระราชพิธี รัฐพิธี งานพิธีการต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศและปฏิบัติตามพระราชโองบาย ต้องรวดเร็ว ถูกต้องตามโบราณราชประเพณีและสมพระเกียรติ ส่วนภาพยนตร์เกี่ยวกับพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชและสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7

The 7th STOU National Research Conference

พระบรมราชินีนาถและรูปภาพ เช่น ภาพถ่ายและโปสเตอร์ เกี่ยวกับงานพระราชพิธีต่าง ๆ เป็นสารสนเทศที่ข้าราชการสำนักงานต้องใช้เพื่อศึกษาเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชและสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถเพื่อเป็นข้อมูลในการถวายงานพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต้องการใช้คือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ INFOMA เกี่ยวกับการติดต่อประสานงานในการตกแต่งสถานที่ในการพระราชพิธี รัฐพิธี ทั้งในและนอกสถานที่กับกองราชพิธีเกี่ยวกับงานพระราชพิธีต่าง ๆ เพื่อความถูกต้อง ชัดเจนและครบถ้วนในด้านของเอกสารข้อมูล และระเบียบข้อปฏิบัติในงานพระราชพิธี รัฐพิธี และพิธีต่าง และการติดต่อประสานงานและดำเนินการทางด้าน การส่งข้อมูลทางการเงิน การเบิกจ่ายพัสดุครุภัณฑ์และการเบิกจ่ายเงินสวัสดิการต่าง ๆ กับกองคลัง เพื่อความถูกต้อง ชัดเจนและครบถ้วนในด้านของเอกสารและระเบียบข้อปฏิบัติทางการเงิน

ด้านแหล่งสารสนเทศที่ใช้ พบว่า แหล่งสารสนเทศที่เป็นบุคคล จากการสอบถามบุคคลที่มีความรู้ เพราะการดำเนินงานในกองพระราชพิธีต้องถวายงานพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ ซึ่งต้องถูกต้องตามโบราณราชประเพณี และสมพระเกียรติ จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องสอบถามจากบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญในเรื่องโบราณราชประเพณี หรือเรื่องเฉพาะด้าน เพื่อนำมาปฏิบัติให้ถูกต้อง แหล่งสารสนเทศสื่อมวลชนและแหล่งสารสนเทศที่เป็นสถาบัน/องค์กรพบว่า ข้าราชการสำนักงานกองพระราชพิธี ใช้สารสนเทศวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 รายการเรื่องเล่าเช้านี้ ข้าราชการสำนักงานหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ คอลัมน์สำนักข่าวหัวเขียว มากกว่าอย่างอื่น ส่วนแหล่งสารสนเทศที่เป็นสถาบัน/องค์กรที่ใช้ พบว่า ข้าราชการสำนักงานกองพระราชพิธี ใช้สารสนเทศจากศูนย์ข้อมูลข่าวสารของข้าราชการ และแหล่งสารสนเทศของหน่วยงานตนเอง และแหล่งสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ พบว่า ข้าราชการสำนักงานกองพระราชพิธีใช้สารสนเทศจากเว็บไซต์ของสำนักพระราชวัง ส่วนแหล่งสารสนเทศอื่น ๆ ข้าราชการสำนักงานกองพระราชพิธี ใช้สารสนเทศจากการศึกษาดูงานและการประชุม เนื่องจากข้าราชการสำนักงานกองพระราชพิธีมีความต้องการสารสนเทศในหลายช่องทางเพื่อทราบข้อมูลและนำไปใช้ในการดำเนินงานงานถวายกิจการในพระองค์ ทั้งงานแผ่นดินและงานส่วนพระองค์ สามารถดำเนินการได้ทันต่อเหตุการณ์และเวลา ปรับปรุงแก้ไขสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงให้ทันต่อเหตุการณ์

ข้าราชการสำนักงานกองพระราชพิธีที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาเอกและปริญญาตรีมีสภาพการใช้สารสนเทศเพื่อการทำงานมากกว่าข้าราชการสำนักงานกองพระราชพิธี ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาโท มีมัธยมศึกษาตอนปลายและต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย อาจมีสาเหตุเนื่องจากข้าราชการสำนักงานกองพระราชพิธีที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาเอกและปริญญาตรีต้องการหาข้อมูลสารสนเทศเพื่อพัฒนาการดำเนินงานและพัฒนาตนเอง และต้องการเรียนรู้ให้ถึงแก่นแท้ของแต่ละเรื่องเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ ในการจัดการสารสนเทศเพื่อนำมาใช้ในการดำเนินงานในกองพระราชพิธี ข้าราชการสำนักงานกองพระราชพิธี ที่มีประสบการณ์การทำงาน 21-30 ปี มีสภาพการใช้สารสนเทศเพื่อการทำงานมากกว่าข้าราชการสำนักงานกองพระราชพิธี ที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 10 ปีทั้งนี้อาจมีสาเหตุจากข้าราชการสำนักงานกองพระราชพิธีที่มีประสบการณ์การทำงาน 10 ปีขึ้นไป ต้องการหาข้อมูลสารสนเทศมาเพื่อพัฒนาตนเองให้ทันสมัยเหมาะกับเหตุการณ์ในปัจจุบันและเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติงาน รองรับต่อการเปลี่ยนแปลง และดำรงไว้ซึ่งขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของไทย ข้าราชการสำนักงานกองพระราชพิธี ที่มีประสบการณ์การทำงาน 21-30 ปี ปฏิบัติหน้าที่ในกองพระราชพิธีถือว่านานมาก ข้าราชการสำนักงานกองพระราชพิธีที่มีช่วงประสบการณ์การทำงานช่วงนี้ นับว่าเป็นบุคลากรสำคัญที่สามารถให้ข้อมูลการปฏิบัติงานที่ถูกต้องแก่เพื่อนร่วมงานได้ และยังมีใจมุ่งมั่นถวายงานพระมหากษัตริย์ ที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ และพระบรมวงศานุวงศ์ ทุกพระองค์ ข้าราชการสำนักงานกองพระราชพิธีที่มีตำแหน่งหน้าที่ข้าราชการมีการใช้สารสนเทศมากกว่าข้าราชการสำนักงานกองพระราชพิธีที่มีตำแหน่งหน้าที่ลูกจ้างประจำและ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7

The 7th STOU National Research Conference

พนักงานสำนักพระราชวัง เนื่องจาก ข้าราชการสำนัก กองพระราชพิธี ที่มีตำแหน่งข้าราชการจะมีหน้าที่ความรับผิดชอบสูงในการดำเนินงานมากกว่าตำแหน่งลูกจ้างประจำและพนักงานสำนักพระราชวัง ซึ่งในสายผู้บริหารจะมีตำแหน่งข้าราชการซึ่งประกอบด้วยผู้อำนวยการ หัวหน้าฝ่าย หัวหน้างาน ผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งทุกคนต้องใช้สารสนเทศเพื่อการดำเนินงานและบริหารจัดการสารสนเทศให้ถูกต้อง ก่อนนำไปใช้ และคอยให้คำแนะนำและชี้แนะแนวทางกับผู้ปฏิบัติงานในความรับผิดชอบของตนเอง ข้าราชการสำนัก กองพระราชพิธี ที่มีหน่วยงานสังกัด ฝ่ายสนมพลเรือนและฝ่ายพิธีการ มีการใช้สารสนเทศมากกว่าข้าราชการ กองพระราชพิธี ที่มีหน่วยงานสังกัด งานธุรการ ฝ่ายราชูปโภคและฝ่ายศุภรัต อาจมีสาเหตุเพราะหน้าที่ความรับผิดชอบของฝ่ายพิธีการและฝ่ายสนมพลเรือนมีปริมาณมากกว่ารวมทั้งอัตราจำนวนบุคลากรมีจำนวนมากด้วย ซึ่งฝ่ายพิธีการมีอัตรา 130 คน ฝ่ายสนมพลเรือนมีจำนวนอัตรา 70 คน อาจมีสาเหตุจาก หน้าที่ความรับผิดชอบของฝ่ายสนมพลเรือนและฝ่ายพิธีการ ต้องใช้เนื้อหาสารสนเทศก่อนไปปฏิบัติงานทุกครั้ง เช่น เนื้อหาด้านการจัดงานและปฏิบัติงานพระราชพิธี รัฐพิธี และงานพิธีการต่าง ๆ การจัดงานพระราชพิธีต่าง ๆ และการขอพระราชทาน น้ำหลวงอาบศพ ต้องใช้ข้อมูลที่ถูกต้อง แม่นยำ

ปัญหาด้านวิธีการเข้าถึงสารสนเทศ พบว่า มีปัญหาในระดับน้อยไม่ใช่วิธีการในการปฏิบัติงานอาจเป็นปัญหาในบางครั้งเท่านั้น ในเรื่อง ผู้ใช้ขาดความรู้ และทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์ และวิธีการสืบค้นสารสนเทศ ปัญหาเหล่านี้ข้าราชการ สำนัก กองพระราชพิธี ที่มีอายุมากจะให้เพื่อนร่วมงานช่วยเหลือแนะนำการใช้คอมพิวเตอร์และวิธีการสืบค้นสารสนเทศเพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศตามที่ต้องการเพราะข้อมูลที่ได้ข้าราชการฯ จะนำไปใช้ในการปฏิบัติงานอย่างทันที เช่น ในการปฏิบัติหน้าที่ตามหมายกำหนดการซึ่งเป็นงานพระราชพิธีจำเป็นต้องใช้ข้อมูลที่ถูกต้องและแม่นยำ ดังนั้นข้าราชการฯ ต้องเตรียมข้อมูลให้พร้อม จำเป็นต้องค้นหาข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์เพื่อความรวดเร็ว ซึ่งปัญหาเหล่านี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของวารุณี โพนทัน (2555) ที่พบว่า ปัญหาด้านวิธีการเข้าถึงสารสนเทศเกี่ยวกับผู้ใช้ขาดความรู้ และทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์ และวิธีการสืบค้นสารสนเทศ และบุคลากรที่มีอายุมากจะมีปัญหาในการเข้าถึงสารสนเทศ ต้องอาศัยเพื่อนร่วมงานช่วยเหลือแนะนำการใช้คอมพิวเตอร์เช่นกัน

ปัญหาด้านเนื้อหาสารสนเทศ ผลการวิจัยพบว่า มีปัญหาในระดับน้อย ไม่ใช่วิธีการในการปฏิบัติงานอาจมีปัญหบ้างในเรื่อง ไม่มีสารสนเทศในสาขาที่ต้องการ สารสนเทศที่ต้องการมีจำนวนไม่เพียงพอ สารสนเทศที่ต้องการไม่ทันสมัย สารสนเทศเรื่องเดียวกันนำเสนอข้อมูล /สถิติไม่ตรงกัน เนื้อหาสารสนเทศที่นำเสนอเข้าใจยาก เนื้อหาสารสนเทศมีความน่าเชื่อถือ/ความถูกต้องน้อย อย่างไรก็ตามปัญหาด้านไม่มีสารสนเทศในสาขาที่ต้องการเป็นปัญหามากกว่าปัญหาด้านอื่น ๆ เนื่องจากองค์ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานพระราชพิธีต่าง ๆ ในรุ่นก่อน ๆ การจัดเก็บสารสนเทศที่สำคัญไม่เป็นระบบ ยังไม่มีการใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วย ทำให้สารสนเทศไม่มีความคงทน ซึ่งเก็บไว้ในลักษณะเป็นสิ่งพิมพ์ ทำให้ชำรุดหรือสูญหาย สารสนเทศที่ข้าราชการสำนักมีความต้องการใช้จึงหายาก

ปัญหาด้านรูปแบบสารสนเทศ ผลการวิจัยพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ไม่ใช่วิธีการในการปฏิบัติงาน อาจมีปัญหบ้างในเรื่อง สื่อโสตทัศนบางประเภทไม่มีหรือมีจำนวนไม่เพียงพอ สารสนเทศรูปแบบสื่อโสตทัศนเกี่ยวกับการดำเนินงานของกองพระราชพิธี มีจำนวนไม่เพียงพอ เอกสารและคู่มือที่ใช้ในการปฏิบัติงาน มีน้อย สารสนเทศรูปสื่ออิเล็กทรอนิกส์มีผู้ผลิตน้อย เช่น คู่มือการปฏิบัติงานของกองพระราชพิธี สำนักพระราชวัง อย่างไรก็ตามปัญหาด้านสื่อโสตทัศนบางประเภทไม่มีหรือมีจำนวนไม่เพียงพอ และปัญหาด้านสารสนเทศ รูปสื่ออิเล็กทรอนิกส์มีผู้ผลิตน้อย เป็นปัญหามากกว่าปัญหาด้านอื่น ๆ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7

The 7th STOU National Research Conference

ปัญหาด้านแหล่งสารสนเทศ โดยรวมมีปัญหาทุกด้านอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ ไม่มีข้อมูลบุคคลที่สามารถให้ความรู้ที่ต้องการได้ บุคคลหรือผู้เชี่ยวชาญที่ให้ความรู้หรือคำปรึกษาอยู่ที่อื่นติดต่อไม่สะดวก /ไม่มีเวลาให้ การเข้าถึงแหล่งสารสนเทศหรือการสืบค้นข้อมูลมีความยุ่งยาก/มีหลายขั้นตอน ในหน่วยงานมีการรวบรวมหรือจัดเก็บสารสนเทศไม่เป็นระบบทำให้ค้นหายาก แหล่งสารสนเทศอยู่ไกลจากสถานที่ทำงานทำให้ ไม่สะดวกและไม่มีเวลาไปใช้งาน สถาบันบริการสารสนเทศมีเทคโนโลยีสารสนเทศที่ให้บริการจำนวนจำกัด ยกเว้นปัญหาด้านผู้ใช้มีสารสนเทศไว้ใช้เฉพาะตัว ผู้อื่นไม่สามารถใช้สารสนเทศนั้นได้ เป็นปัญหาระดับมากเนื่องจากการดำเนินงานในกองพระราชพิธี ต้องใช้ข้อมูลที่แม่นยำและถูกต้อง ข้าราชการ นัก กองพระราชพิธีจำเป็นต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความชำนาญ ความแม่นยำ ทำให้ต้องมีเอกสารไว้ใช้เฉพาะตัวซึ่งเอกสารนี้มีทั้งที่บันทึกด้วยตนเอง หรือเป็นของหน่วยงานจัดทำขึ้นซึ่งสามารถนำไปใช้ในการดำเนินงานได้ทันที

ข้อเสนอแนะ

ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ทำให้ทราบถึงการใช้สารสนเทศ และปัญหาการใช้สารสนเทศ เพื่อการดำเนินงานของ ข้าราชการ นัก กองพระราชพิธี สำนักพระราชวัง มีข้อควรเสนอแนะเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการใช้สารสนเทศเพื่อการดำเนินงานของข้าราชการ นัก กองพระราชพิธี และการดำเนินงานของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดบริการสารสนเทศให้สอดคล้องกับความต้องการของข้าราชการ นัก กองพระราชพิธี สำนักพระราชวัง ยิ่งขึ้น กล่าวคือ

1. ควรมีการพัฒนากระบวนสารสนเทศในหน่วยงานหรือระบบการบริหารจัดการสารสนเทศซึ่งจำเป็นและมีความสำคัญอย่างยิ่ง ต่อการพัฒนาในด้านต่างๆผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการระบบการจัดการสารสนเทศเพื่อสามารถนำมาใช้ในการดำเนินงานให้มากกว่าเดิม ส่วนปัญหาคอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอแก่ผู้ใช้ ผู้บริหารควรให้การสนับสนุนจัดสรรงบประมาณและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น จัดซื้อคอมพิวเตอร์ให้เพียงพอแก่การใช้งานของบุคลากร และปัญหาที่ข้าราชการ นัก กองพระราชพิธี ไม่มีความรู้ในการใช้คอมพิวเตอร์ ผู้บริหารควรให้ความสำคัญโดยจัดส่งเจ้าหน้าที่ เข้ารับการอบรมการสัมมนาเพื่อเพิ่มทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์ นอกจากนี้ควรจัดทำฐานข้อมูลออนไลน์ข้าราชการ นัก กองพระราชพิธี สำนักพระราชวัง เพื่อการใช้งานที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ และควรส่งเสริมให้ข้าราชการ นัก กองพระราชพิธี สำนักพระราชวัง มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องในด้านการพัฒนาระบบงาน เพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

2. ควรมีการปรับปรุงรูปแบบในการปฏิบัติงานโดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยในการบริหารจัดการระบบการปฏิบัติงานของกองพระราชพิธี ควรมีการสร้างระบบงานที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งการที่มีข่าวสารหรือสารสนเทศเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ทำให้ต้องมีคลังในการจัดเก็บข้อมูลข่าวสารเหล่านั้นอย่างเป็นระบบ จึงมีการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการจัดการเอกสารต่าง ๆ ซึ่งมีมาตรฐาน ข้อมูลถูกต้อง แม่นยำ สะดวก รวดเร็วเพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติงานถวายแด่องค์พระมหากษัตริย์ และพระบรมวงศานุวงศ์ ทั้งงานราชการแผ่นดินและงานส่วนพระองค์ รักษาขนบธรรมเนียมตามโบราณราชประเพณีเพื่อธำรงไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์สืบต่อไป

3. ปัญหาในการใช้สารสนเทศเพื่อการดำเนินงานควรจัดอบรมบุคลากรและจัดหาวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือรวมถึงพัฒนาระบบเครือข่าย สารสนเทศ โดยการทำฐานข้อมูลของข้าราชการ นัก กองพระราชพิธี ทั้งหมด จำนวน 339 คน และทำฐานข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานประเภทต่าง ๆ จัดทำเป็นตู้จัดระเบียบซึ่งผู้ใช้ต้องการทราบข้อมูลสารสนเทศอะไรก็สามารถสอบถามได้ด้วยตนเอง เพื่อให้ข้าราชการ นัก กองพระราชพิธีได้เข้าถึงสารสนเทศที่ทันสมัยได้สะดวกรวดเร็ว

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7

The 7th STOU National Research Conference

เอกสารอ้างอิง

- กฤติยา พลาวัน และคณะ. (2550). *การใช้และส่งเสริมการใช้สารสนเทศในการปฏิบัติงานของบุคลากรในมหาวิทยาลัยขอนแก่น*. คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ขวัญแก้ว วัชโรทัย. (2554). *พระราชพิธีและพระราชกิจในการทรงผนวช* ต.ค-พ.ย. 2499. กรุงเทพฯ : คณะกรรมการโครงการบูรณปฏิสังขรณ์วัดบวรนิเวศวิหาร.
- นภาพร สงฆ์ประชา. (2551). *การพัฒนาสมรรถนะการปฏิบัติงานของผู้รักษาราชอุทยาน งาน รักษาเขตพระราชฐาน ฝ่ายพระบรมมหาราชวัง กองราชที่ สำนักพระราชวัง*. (สารนิพนธ์) กรุงเทพฯ.
- ณัฐภัทร จันทวิช. (2556). *พระราชพิธีบรมราชาภิเษก*. กรุงเทพฯ : กรมศิลปากร.
- นภาพร เล้าสินวัฒนา. (2547). *การเสด็จขึ้นครองราชย์ พระราชพิธี คติ ความหมายและสัญลักษณ์แห่งสมมุติเทวราช*. กรุงเทพฯ : มิวเซียมเพลส.
- นรสิงห์ แสงบัวเผื่อน. (2548). *สภาพและปัญหาการใช้สารสนเทศของบุคลากรในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสระบุรี ลพบุรี สิงห์บุรี และชัยนาท*. (วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจ มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, ลพบุรี.
- นิตยา จุ้ยศิริ. (2552). *การใช้สารสนเทศของผู้บริหารหน่วยงานด้านการเกษตรภาคีกลุ่มจังหวัดภาคเหนือ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมาธิราช นนทบุรี.
- เบญจพร สมชื่น. (2554). *การใช้สารสนเทศของนักอุดมศึกษา กรมอุดมศึกษา กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- Adkinson, Cary Dsle. (1996). *"Information Use Environment of Self-Managed Teams: A Case Study"*. "Proquest Dissertations And Theses 1996. Scetion 0158, Purt 0723, 215 pages: [Ph.D. Dissertation]. United States-Texas: University of North Texas. Publication Number: AAT 9627526.
- Aydin, Kipper. (2012). *The Usage of Information Technologies in Classroom Environment among Primary School Teachers and their Perception on In-Service Training Programs on it*. The Turkish Online Journal of Education Technology 3 (11), 386
- Campman, Lee and Thomes, John E. (2006). *The Use of Geographical Information Systems In Climatology and Meteorology*. Climate and Atmospheric Research Group, School of Geography and Environmental Science. University of Birmingham. Birmingham B15 2TT, UK. Retrieved August 4, 2008.
- Hallmark, Julie. (1980). *Information –Seeking Behavior of Meteorologists and other*